

The Baltic Sea Project

Lucyna Powała¹

I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Lubinie od 1995 roku realizuje międzynarodowy program badań środowiska prowadzonych przez młodzież szkolną. W programie uczestniczą szkoły stowarzyszone w UNESCO, które pochodzą z krajów nadbałtyckich i prowadzą szeroką edukację ekologiczną. Program „The Baltic Sea Project” polega na prowadzeniu przez młodzież obserwacji środowiska, monitorowaniu zanieczyszczeń powietrza i wody oraz wysyłaniu wyników do międzynarodowego koordynatora. Każdego roku koordynatorem międzynarodowym jest osoba z innego kraju. W bieżącym roku jest nim nauczycielka z Polski – Jolanta Mol z Katowic.

Od początku istnienia Projektu szkoła nasza aktywnie uczestniczy w realizacji wszystkich zadań. Prowadzone są różnorodne formy aktywności ekologicznej młodzieży podzielone na bloki tematyczne:

1. Program „RZEKA” – obejmuje badania czystości wód płynących i stojących metodami biowskaźników. Młodzież wykonuje systematyczne badania czystości wody w rzece Zimnicy i w Stawie Dydaktycznym w Parku Wrocławskim w Lubinie.
2. Program „POROSTY” – obejmuje badania czystości powietrza na podstawie występowania porostów na drzewach. Obserwacje prowadzone są w lasach okolic Lubina oraz w różnych punktach miasta.
3. Program „PTAKI” – polega na obserwacjach i liczeniu ptaków zimujących w mieście ze szczególnym naciskiem na ptaki wodne.

Prowadzimy również wiele innych zajęć związanych z propagowaniem edukacji ekologicznej, które wzięły swój początek z uczestnictwa w Projekcie Bałtyckim i są jego kontynuacją.

1. W 1995 roku po raz pierwszy uczestniczyliśmy w konferencji koordynatorów w Szczecinie, gdzie rozpoczęliśmy udział w badaniach środowiska prowadzonych przez młodzież. Pierwszymi projektami były badania zanieczyszczenia powietrza przy pomocy porostów jako biowskaźników. Badanie te prowadziliśmy przez dwa lata (rok szkolny 1996/97 i 1997/98) na obszarze miasta Lubina i najbliższej okolicy. Dokonaliśmy porównania występowania porostów na terenach oddziaływania przemysłu miedziowego i terenach objętych czynną ochroną przyrody. W tym celu zorganizowaliśmy zajęcia terenowe w Przemkowskim

¹ Autorka jest koordynatorem programu BSP w I Liceum im. Mikołaja Kopernika w Lubinie.

Parku Krajobrazowym. Młodzież mogła dostrzec różnice w wielkości i różnorodności występowania porostów w mieście i na obszarze nieuprzemysłowym.

2. W 1997 roku uczestniczyliśmy w konferencji koordynatorów w Katowicach. Od tej pory poza badaniami powietrza rozpoczęliśmy prowadzone do dzisiaj badania czystości wód na podstawie występowania fauny bezkręgowców. Zajęcia z tego zakresu prowadzimy w wielu miejscach:
 - a) badamy czystość wody w Stawie Dydaktycznym, który znajduje się w jednym z parków w Lubinie – badania te są prowadzone regularnie wiosną i jesienią na lekcjach ekologii w klasach biologiczno-chemicznych,
 - b) badamy czystość wód w stawach na terenie Przemkowskiego Parku Krajobrazowego, który stał się dla nas bazą do prowadzenia edukacji ekologicznej w terenie (wycieczki kilkudniowe w roku 1999, 2000 i 2001),
 - c) uczestniczymy w obozach naukowych – odbyły się dwa obozy na terenie Kaszub, gdzie gościliśmy w zaprzyjaźnionej dzięki udziałowi w BSP szkole w Dziemianach. Badaliśmy czystość wód jezior w okolicach Dziemian w roku 1998 i 2000. Dzięki prowadzeniu badań w różnorodnej okolicy młodzież może dokonywać porównań, wyciągać wnioski, a także podejmować inicjatywy w celu szerszego zainteresowania problemami ochrony środowiska. Prowadzone przez uczniów naszej szkoły badania zaowocowały napisaniem przez nich wielu prac badawczych i udziałem w olimpiadach biologicznych i ekologicznych.
3. W roku szkolnym 2000/2001 uczestniczyliśmy w „Zimowym liczeniu ptaków wodnych”. Badania te były prowadzone na terenie Stawu Dydaktycznego w Lubinie. Dały młodzieży możliwość zainteresowania się problemem obserwacji przyrodniczych prowadzonych w okresie zimowym.

Po przeprowadzeniu każdej akcji wykonujemy sprawozdania w języku polskim i angielskim i wysyłamy do międzynarodowego koordynatora. Niektóre z naszych opracowań są publikowane w czasopiśmie „The Baltic Sea Project”.

Udział w BSP nie ogranicza się tylko do realizacji zadań wyznaczonych przez koordynatorów programu. W naszej szkole edukacja ekologiczna jest procesem ciągłym.

Uczestniczymy w akcjach ekologicznych na terenie miasta i szkoły. Tradycją stał się czynny udział w akcjach:

- Sprzątania Świata – we wrześniu każdego roku,
- Sprzątanie Lubina – na wiosnę,
- Akcja Odpadowa organizowana od trzech lat przez Fundację Ekologiczną Ziemi Legnickiej „ZIELONA AKCJA”, która polega na zbieraniu przez młodzież puszek aluminiowych i baterii.

Sami jesteśmy inicjatorami wielu działań ekologicznych. W naszej szkole od siedmiu lat odbywają Międzyszkolne Konkursy Ekologiczne dla młodzieży szkół

ponadpodstawowych miasta Lubina, których jesteśmy pomysłodawcami i organizatorami. Młodzież z naszej szkoły uczestniczyła w zajęciach prowadzonych w przed-szkolach w Lubinie, gdzie uczyła dzieci segregacji odpadów. W roku 2000 z inicjatywy naszych uczniów powstało w Lubinie Stowarzyszenie Ekologów „ZIEMIA i MY”, którego celem jest prowadzenie wszelkich działań z zakresu ochrony środowiska. Jedną z ciekawszych inicjatyw Stowarzyszenia było uczestnictwo jesienią 2000 roku w akcji sprzątania poniemieckich bunkrów na terenie Przemkowskiego Parku Krajobrazowego w celu przygotowania miejsc zimowania dla nietoperzy.

Od wielu lat utrzymujemy czynną współpracę ze Szkołą Podstawową w Dziemianach (województwo pomorskie), która również realizuje program badawczy BSP. Współpraca zaowocowała zorganizowaniem dwóch obozów naukowego na Kaszubach dla młodzieży naszej szkoły oraz udziałem uczniów i nauczycieli z Dziemian w wycieczce w Karkonosze. W czerwcu 2001 roku uczestniczyliśmy w Alercie Ekologicznym Dziemiany 2001, gdzie po raz kolejny mogliśmy wymienić się doświadczeniami na temat badań środowiska prowadzonych przez uczniów naszych szkół.

Utrzymujemy również współpracę z absolwentką naszej szkoły – Renatą Szwebes, która od wielu lat mieszka w Danii i powaga nam organizować obozy naukowe w tym kraju. Młodzież z naszej szkoły uczestniczyła w trzech tygodniowych obozach ekologicznych gdzie mogliśmy poznać sposoby ochrony środowiska w Danii zwiedzając fabryki wiatraków, nowoczesnych spalarni i oczyszczalni ścieków, wzorcowo zorganizowanych wysypisk śmieci, gdzie już od dawna segreguje się odpady oraz tzw. „ekologicznych domów” ogrzewanych energią słoneczną.

Wszystkie podejmowane przez szkołę działania w edukacji ekologicznej mają na celu wszechstronny rozwój uczniów w poszanowaniu dóbr przyrody, oraz wykształcenie wrażliwości na problemy ochrony środowiska w naszym kraju w najbliższej okolicy.